

LAUSUNTO
10.8.2020

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristöluvut
www.avi.fi/muistutus

Viite: PSAVI/932/2017

Kemijoen ja Raudanjoen voimalaitosten kalatalousvelvoitteiden muuttaminen Kemi, Keminmaa, Kemijärvi, Tervola ja Rovaniemi

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on kalatalousviranomaisena toimittanut aluehallintovirastolle hakemuksen Kemin, Kemijärven ja Rovaniemen kaupungissa sekä Keminmaan ja Tervolan kunnassa sijaitsevien Kemijoen Isohaaran (PVO Vesivoima Oy), Taivalkosken, Ossauskosken, Petäjaskosken, Valajaskosken, Vanttauskosken, Pirttikosken ja Seitakorvan sekä Raudanjoen Permantokosken (Kemijoki Oy) voimalaitosten kalatalousvelvoitteiden muuttamiseksi. Hakemuksen lähtökohtana on vesilain 3 luvun 22 §:n tarkoittama olosuhteiden olennainen muutos. Hakijan mukaan esitetyt toimenpiteet eivät aiheuta vahinkoa ympäristölle. Voimalaitosten luvanhaltijalle koituu kalateihin tarvittavan vesimäärän luovutuksesta arviolta vähäinen taloudellinen menetys. Hakijan mukaan lupaehtojen muuttamisesta ei synny luvanhaltijalle korvattavaa haittaa.

Kemijärven kaupunki puoltaa lapin ELY-keskuksen hakemusta ja sen hyväksymistä hakemuksessa esitetyssä muodossa muutamien lisäyksin.

Vesiluonnon ennallistaminen, vaelluskalalakantojen elpyminen ja kalakantojen kasvu on luonnon monimuotoisuuden, vesistöjen ja niistä riippuvaisten eliöstön sekä seutukunnan elinvoiman kehittämisen näkökulmasta tärkeää. Vaikutus näkyy seutukunnan veto- ja pitovoiman, viihtyisyyden lisääntymisenä sekä matkailun kasvuna, erityisesti kalastusmatkailun kasvuna. Kemijärven kaupunki pitää tärkeänä, että vaelluskalojen palauttamisen vaikutuksia tarkastellaan ja arvioidaan laaja-alaisesti. Tarkastelussa pitää huomioida myös laaja-alaisesti taloudelliset vaikutukset.

Kemijärven kaupunki puoltaa hakemuksessa esitettyjä Kemijoen voimalaitosten omistajille asetettavia kalatalousvelvoitteita, jotta ne vastaisivat nykyistä lainsäädäntöä sekä voimalaitosten rakentamisen seurauksena syntyneitä kalaston hoidon tarvetta ja virtavesien ekologisen tilan parantamistarvetta. Nämä velvoitteet ja niiden laaja-alaiset vaikutukset pitää tutkia ennen päätöksentekoa.

Lisäksi Kemijärven kaupunki yhtyy Savukosken kunnan kannanottoon siitä, että Kemijoen kalatalousvelvoitteiden on astuttava voimaan koskien kaikkia kahdeksaa voimalaitosta. Kunnostustoimenpiteet tulee kohdistaa myös Kemijoen pääuoman Rovaniemen yläpuolisiin voimalaitoksiin, Vanttauskoskelle, Pirttikoskelle ja Seitakorvalle.

Kalatalousvelvoitteen päivittämistä ei voida pitää jokiyhtiöille kohtuuttomana.

Tärkeää olisi selvittää, voisiko Kemijärvellä Ketolassa jo käytössä oleva kalanviljelylaitos toimia kalojen alkukasvattomana ennen kalojen siirtämistä Kemijoen latvavesiin luonnonravintolammikoihin. Nämä lammikot metsähallituksen on palautettava toimiviksi. Pykäläisen, Tulppion ja Kairioen luonnonravintolammikoissa on kasvatettu, ja on syytä jatkossakin kasvattaa, myös paikallista kantaa olevia jalokaloja, kuten taimenta, siikaa ja harjusta. Lisäksi alueella tulisi kasvattaa lohenpoikasia, jotta alueelle leimaantuneet vaelluslohikannan elvyttäminen mahdollistuisi.

Kalaportaiden tai muiden esitettyjen ratkaisujen pitää olla taloudellisesti järkeviä ja kestäviä, ja nojautua hyväksytyihin ja laajoihin tutkimustuloksiin sekä taloudellisiin laskelmiin.

Kemijärvi 10.8.2020

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja